

PRILOG 4.:**OBRAZAC ISKAZA O PROCJENI UČINAKA PROPISA**

1.	OPĆE INFORMACIJE		
1.1.	Stručni nositelj:	Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije	
1.2.	Naziv propisa:	Zakon o medijaciji	
1.3.	Program rada Vlade Republike Hrvatske, akt strateškog planiranja ili reformska mjera:	Ne	Naziv akta: Opis mjere:
1.4.	Plan usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije	Da	Naziv pravne stečevine: - Direktiva 2008/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o nekim aspektima medijacije u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 136/3) - Direktiva 2014/54/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o mjerama za lakše ostvarivanje prava zajamčenih radnicima u kontekstu slobode kretanja radnika (SL L 128/8) - Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije (SL L 305/17).
2.	UTVRĐIVANJE PROBLEMA		
2.1.	Medijacija je način rješavanja sporova sporazumijevanjem stranaka uz pomoć treće neutralne osobe koji u Republici Hrvatskoj ima razvijen zakonodavni i institucionalni okvir, a koji je tijekom vremena mijenjan kako bi se unaprijedio te pratio europske standarde. Koristi medijacije su višestruke, kako za stranke koje u medijaciji do rješenja spora dolaze brže i jeftinije, tako i za pravosudni sustav koji smanjenjem priljeva predmeta na sudove postaje efikasniji i funkcionalniji. Međutim, unatoč kontinuiranom radu na unaprijeđenju medijacije, primjena medijacije u praksi, posebice izvansudske medijacije, još uvijek nije postigla očekivane rezultate, radi čega se pristupa donošenju novog zakona. Razlog nedovoljne iskorištenosti medijacije u rješavanju sporova mirnim putem pronalazi se u još uvijek nedovoljnoj informiranosti stranka i dionika pravosudnog sustava (sudaca, odvjetnika i ostalih dionika) o prednostima medijacije, ali i u nedovoljno jasnom zakonskom okviru medijacije. Nakon što je donošenjem Zakona o mirnom rješavanju sporova („Narodne novine“, broj 67/23.; dalje: ZMRS) prošireno područje primjene zakona koje je, osim medijacije (ranije mirenja), novim uređenjem obuhvatilo mirno rješavanje sporova u smislu svakog izvanskog ili sudskog postupka kojim stranke nastoje sporazumno riješiti spor, uključujući medijaciju i strukturirane pregovore, dvije godine primjene ZMRS-a pokazale su kako stranke nisu u dovoljnoj mjeri prepoznale prednosti novog uređenja mirnih načina		

	rješavanja sporova te da je njihovo korištenje u rješavanju sporova još uvijek zanemarivo u odnosu na obraćanje stranaka redovnim sudovima kako bi riješile spor. Širenje područje primjene zakona nije doprinijelo češćoj primjeni mirnih načina rješavanja sporova, primjena ZMRS-a u praksi je nejasna, dok je prepoznatljivost medijacije kao glavnog načina rješavanja sporova mirnim putem koji ZMRS uređuje smanjena.
2.2.	Izvor podataka:
	Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Centar za mirno rješavanje sporova
3.	UTVRĐIVANJE POSEBNOG CILJA
3.1.	Opis posebnog cilja
	Cilj zakona je smanjiti priljev predmeta na sudove poticanjem češće primjene medijacije u rješavanju sporova u stadiju prije pokretanja sudskog postupka kao i smanjiti broj već postojećih predmeta na sudovima. Navedeni cilj namjerava se ostvariti uređenjem medijacije na način da se zadrže postojeća dobra rješenja, a koja rješenja se dodatno osnažuju detaljnijim uređenjem instituta za koja se utvrdilo da su svrhoviti, međutim, i nedovoljno iskorišteni. U tom smislu, novo uređenje dužnosti pokušaja mirnog rješenja spora prije pokretanja sudskih postupaka i informativnog sastanka o medijaciji kao jednog od načina ispunjenja te dužnosti, između ostalog, i propisivanjem troškovne sankcije u slučaju njezina neispunjenja u odnosu na određene vrste sporova. glavne su novine zakona. Također, kao poticajna mjera radi češće primjene medijacije u rješavanju sporova, propisuje se oslobođenje od plaćanja sudske pristojbe na tužbu u svim parničnim postupcima, pod uvjetom da je stranka prije pokretanja parničnog postupka podnijela protivnoj strani prijedlog za provođenje medijacije. S obzirom na to da se novim zakonom za stranke propisuje određena obveza koja je u slučaju neispunjenja praćena negativnom posljedicom troškovne sankcije, radi uspostavljanja ravnoteže između obveze i stvarnih mogućnosti stranaka da tu obvezu i ispune, zakonom se također osnažuje uloga i značaj Centra za mirno rješavanje sporova koji nastavlja s radom kao Nacionalni centar za medijaciju i čija je uloga strankama osigurati sigurno pravno okruženje i dostupnost alata za ispunjenje propisane obveze. Oснаženjem uloge Centra, sada Nacionalnog centra za medijaciju, rad na unaprjeđenju medijacije usmjeren je posebno na poticanje primjene izvansudske medijacije prije pokretanja sudskog postupka. U odnosu na uređenje dužnosti pokušaja mirnog rješenja spora prije pokretanja sudskog postupka, novim zakonom se propisuje da će, kad god je to moguće, stranke prije pokretanja sudskog postupka pokušati riješiti spor mirnim putem, pri čemu im na raspolaganju stoje svi izvansudski alati rješavanja spora mirnim putem (informativni sastanak o medijaciji, medijacija, pregovori i ostalo).

	U slučaju da stranke ne postupe u skladu s navedenim i pokrenu sudski postupak, a da prethodno nisu pokušale spor riješiti mirnim putem, ne snose sankcije što spor nisu pokušale riješiti mirnim putem. Međutim, za određene vrste sporova propisuje se poseban režim tako što se propisuje dužnost pokušaja rješavanja spora medijacijom prije pokretanja parničnog postupka, ali u ovom slučaju propisuje se i troškovna sankcija za onu stranku koja tu dužnost ne ispuni. Naime, prije pokretanja parničnog postupka koji proizlazi iz nasljeđivanja i parničnog postupka radi naknade štete u sporovima male vrijednosti stranke su dužne pokušati riješiti spor medijacijom. Takva dužnost ne postoji prije pokretanja parničnog postupka radi naknade štete u sporovima iz radnog odnosa i iz osiguranja. Uređenjem informativnog sastanka o medijaciji na način da je sastanak dostupno, funkcionalno i za stranke pravno sigurno sredstvo ispunjenja dužnosti pokušaja rješavanja određenih vrsta sporova medijacijom potaknut će se češća primjena medijacije u praksi.
3.2.	Opis svrhe propisa
	Poticanjem primjene medijacije, posebice izvansudske medijacije prije pokretanja sudskih postupaka, smanjit će se priljev novih predmeta na sudove kao i smanjiti broj već postojećih predmeta na sudovima. Rasterećenjem sudova brojem predmeta postići će se efikasniji i kvalitetniji rad sudaca prilikom provođenja sudskih postupaka. Širi učinak novog zakona ostvarit će se i postizanjem većeg povjerenja građana i poslovnih subjekata u pravosuđe i stvaranjem pozitivne društvene klime davanjem na značaju temama kao što su međusobna komunikacija i razumijevanje te izbjegavanje nepotrebnog pokretanja sporova kad god je to moguće.
3.3.	Razmotrena druga moguća normativna i nenormativna rješenja
	Zakon ima ulogu krovnog zakona koji uređuje medijaciju i obuhvaća široko područje primjene. Također, zakon se na odgovarajući način primjenjuje i u medijaciji uređenoj posebnim zakonom na pitanja koja nisu drugačije uređena. S obzirom na navedeno, zakon se smatra najoptimalnijim normativnim rješenjem za postizanje posebnog cilja. U odnosu na nenormativna rješenja, informiranje adresata zakona od posebne je važnosti i za ostvarenje svrhe i cilja zakona. Upravo nedovoljna informiranost stranaka i ostalih dionika pravosudnog sustava (sudaca, odvjetnika i ostalih) jedan je od razloga slabe primjene medijacije u rješavanju sporova. Normativnim intervencijama u dužnost pokušaja mirnog rješenja spora prije pokretanja sudskog postupka i u institut informativnog sastanka o medijaciji utječe se upravo na utvrđeni problem nedovoljne informiranosti o mogućnostima medijacije. Posebno značajnim pokazala se dosadašnja primjena nenormativnih rješenja kroz provedbu projekata u okviru kojih su se provodile kampanje informiranja i podizanja svijesti. Takva rješenja adresati su prihvatili i pozitivno ocijenili te podržali i potaknuli njihov nastavak. Na području sudske medijacije značajni rezultati ostvareni su u razdoblju od 2006. do 2008. godine provedbom projekta sudu pridružene medijacije kroz pilot programe kojima je bilo obuhvaćeno više sudova u Republici Hrvatskoj. Nakon toga, uslijedilo je donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku 2008. godine kojim je sudska

	medijacija postala predmetom uređenja u okviru odredaba kojima se uređuje provođenje parničnog postupka. Projektni rad na unaprjeđenju sudske medijacije nastavljen je i u novije vrijeme provedbom projekta „Unaprjeđenje sustava sudskog mirenja“, koji se provodio u razdoblju od 2020. do 2024. godine u okviru Norveškog financijskog mehanizma 2014. – 2021. kroz program „Pravosuđe i unutarnji poslovi“. Projekt je uspješno proveden te je svoj nastavak dobio u bilateralnoj aktivnosti „Medijacija i besplatna pravna pomoć: Mogućnosti sinergije“ 2024. i 2025. godine, pri čemu se rad na unaprjeđenju medijacije proširio i na sustav besplatne pravne pomoći. Bilateralna aktivnost bila je usmjerena na izvansudsku medijaciju i na analizu mogućnosti njezine češće primjene u praksi, slijedom čega se upravo u tom dijelu vide daljnje mogućnosti u poduzimanju nenormativnih aktivnosti kroz pripremu i provedbu budućih projekata.	
3.4.	Izvor podataka:	
	Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Centar za mirno rješavanje sporova	
4.	UTVRĐIVANJE UČINAKA I ADRESATA	
4.1.	Posebni cilj: Cilj zakona je smanjiti priljev predmeta na sudove poticanjem češće primjene medijacije u rješavanju sporova u stadiju prije pokretanja sudskog postupka kao i smanjiti broj već postojećih predmeta na sudovima.	
4.1.1.	Učinci na gospodarstvo:	Adresati:
	Poticanjem češće primjene medijacije osigurat će se konkurentnost gospodarstva i pozitivno investicijsko okruženje.	Građani i poslovni subjekti.
4.1.2.	Učinci na održivi razvoj:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci iz članka 11. Uredbe.	Nisu utvrđeni adresati iz članka 14. Uredbe.
4.1.3.	Učinci na socijalnu skrb:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci iz članka 12. Uredbe.	Nisu utvrđeni adresati iz članka 14. Uredbe.
4.1.4.	Učinci na zaštitu ljudskih prava:	Adresati:
	Zakon će imati pozitivne učinke na brzinu i sigurnost ostvarivanja pravne zaštite izvan i u okviru sudskog postupka.	Građani i poslovni subjekti.
4.1.5.	Učinci na druga područja:	Adresati:
	Zakon će imati pozitivne učinke na efikasnost i kvalitetu rada sudova, a posredno i pravosudnog sustava u cijelosti.	Građani, poslovni subjekti, sudski dužnosnici i sudski savjetnici.
5.	ANALIZA UTVRĐENIH UČINAKA I ADRESATA	
5.1.	Analiza učinaka i adresata u području gospodarstva:	
	Poticanjem češće primjene medijacije i osiguranjem njezine dostupnosti građanima i poslovnim subjektima osigurat će se brži i jeftiniji način rješavanja sporova. Navedeno će imati pozitivne učinke na kvalitetu pravne zaštite adresata, kao i na efikasnost rada sudova.	

	Brže i jeftinije rješavanje sporova će osigurati konkurentnost gospodarstva i pozitivno investicijsko okruženje.	
5.2.	Analiza učinaka i adresata u području održivog razvoja:	
	Nisu utvrđeni učinci ni adresati u području održivog razvoja.	
5.3.	Analiza učinaka i adresata u području socijalne skrbi:	
	Nisu utvrđeni učinci ni adresati u području socijalne skrbi.	
5.4.	Analiza učinaka i adresata u području zaštite ljudskih prava:	
	Medijacija građanima i poslovnim subjektima omogućuje brže i jeftinije ostvarivanje pravne zaštite prije i tijekom sudskog postupka. S druge strane, rješavanje sporova prije pokretanja sudskih postupaka smanjuje priljev predmeta na sudove i omogućuje efikasniji i kvalitetniji rad pravosudnog aparata. Sve navedeno pozitivno će utjecati na ostvarenje prava na pristup sudu.	
5.5.	Analiza učinaka i adresata u drugim područjima:	
	Smanjenjem priljeva predmeta na sudove osigurat će se efikasniji i kvalitetniji rad sudova i jačanje povjerenja građana i poslovnih subjekata u pravosudni sustav.	
5.6.	Izvor podataka:	
	Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije	
6.	SAVJETOVANJE I KONZULTACIJE	
6.1.	Savjetovanje: Za Nacrt prijedloga zakona provedeno je javno savjetovanje njegovom objavom na središnjem državnom internetskom portalu za savjetovanje s javnošću. Javno savjetovanje trajalo je od 30.7.2025. do 29.8.2025. Tijekom savjetovanja zaprimljen je 81 komentar. Za Obrazac iskaza o procjeni učinaka propisa provedeno je javno savjetovanje njegovom objavom na središnjem državnom internetskom portalu za savjetovanje s javnošću u trajanju od 30.7.2025. do 29.8.2025. Na predmetni Obrazac nisu zaprimljeni komentari. Izvješća o provedenom savjetovanju objavljena su na portalu.	
6.2.	Konzultacije: Obrazac iskaza dostavlja se na mišljenje nadležnim tijelima i Uredu za zakonodavstvo.	
7.	ZAKLJUČAK	
7.1.	Pozitivni učinci: Predloženim zakonom smanjit će se priljev novih predmeta na sudove kao i smanjiti broj već postojećih predmeta na sudovima, a rasterećenjem sudova prevelikim brojem predmeta postići će se efikasniji i kvalitetniji rad sudaca prilikom provođenja sudskih postupaka.	Negativni učinci: Ne očekuju se negativni učinci zakona.
7.2.	Zaključak o učincima koji će proisteći iz provedbe: Novi zakon rezultirat će pozitivnim učincima, smanjit će priljev predmeta na sudove te utjecati na rast povjerenja građana i ostalih dionika društva u pravosudni sustav i njegovo funkcioniranje u širem smislu.	
8.	PRILOZI	
8.1.	Dokumenti u prilogu:	
	Nema priloga.	
9.	OVJERA ČELNIKA STRUČNOG NOSITELJA	
	Potpis: Damir Habijan, ministar Datum: 12. rujna 2025.	

